

Osnovna škola „Matija Gubec“ Magadenovac

IZVEDBENI ŠKOLSKI PROGRAM MEĐUPREDMETNIH I INTERDISCIPLINARNIH SADRŽAJA GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

školska godina 2015/2016.

CILJEVI: Poticati razvoj građanskih znanja, vještina i stavova kod učenika/ca kao građanina razreda, škole i lokalne zajednice sukladno spiralno-razvojno koncipiranom kurikulumu: kod učenika/ca učvrstiti svijest o sebi kao demokratskim građanima temeljem poznavanja svojih prava i odgovornosti u razredu, školi i lokalnoj zajednici u skladu s utvrđenim pravilima, propisima i zakonima koji jednako važe za sve; osigurati razumijevanje vrijednosti i načela na kojima se uspostavlja i razvija razred, škola i lokalna zajednica kao demokratske zajednice; ospozobiti učenike za vođenje, timski rad i suradnju prema demokratskim načelima; razviti društvene komunikacijske vještine te vještine opažanja i suzbijanja ponašanja koje šteti dobrobiti pojedinca i zajednice; razvijati samosvijest i samopouzdanje uz poštovanje drugih i drugačijih
kao polazište aktivnog i odgovornog građanstva; poticati razvoj etičkih stavova i ponašanja, osobito usvajanje vrijednosti neovisnosti, pravednosti, solidarnosti, mirovorstva, nepotkuljivosti, poštovanja svojega i tuđeg rada te osobne angažiranosti za dobrobit drugih.

1. RAZRED

TEMATSKO PODRUČJE	KLJUČNI POJMOVI	ISHODI	PREDMET	BROJ SATI
Ljudsko pravna dimenzija <i>Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti</i>	prava, odgovornosti, ljudska prava, učenik građanin razreda i škole	-nabraja neka od najvažnijih prava i odgovornosti koje ima kao učenik i ponaša se u skladu s njima -opisuje da prava koja ima kao učenik jednako pripadaju svakom drugom učeniku bez obzira na spol, nacionalnu ili vjersku pripadnost, sposobnosti i imovinsko stanje	<ul style="list-style-type: none">• Hrvatski jezik (Slušanje i govorenje)• Vjerouauk (Imam svoje ime i svoje mjesto)• Engleski jezik (Ja i moja obitelj/susreti i pozdravi)	1 1 1
Politička dimenzija	pravila, odlučivanje,	– opisuje razred i školu kao zajednicu učenika,	<ul style="list-style-type: none">• Priroda i društvo	

<i>Razred – demokratska zajednica</i>	razred i škola kao demokratska zajednica	<p>školskih djelatnika i roditelja, koja djeluje po određenim pravilima kojima se štiti dobrobit svih</p> <ul style="list-style-type: none"> – navodi najvažnija pravila i objašnjava zašto su pravila važna za ponašanje učenika u razredu – aktivno sudjeluje u donošenju razrednih pravila i prihvata odgovornost za njihovo provođenje – aktivno sudjeluje u izboru za predsjednika razreda i člana Vijeća učenika – navodi da je učenik građanin razreda i škole po tome što ima pravo na sudjelovanje u donošenju razrednih pravila, dijeli odgovornost za njihovo provođenje te ima pravo birati i biti biran za predsjednika razreda i člana vijeća učenika 	(Život i rad u školi) <ul style="list-style-type: none"> • Engleski jezik (Razredni jezik) 	1 1
Društvena dimenzija <i>Socijalne vještine i društvena solidarnost</i>	komunikacija, emocija, pravila timskog rada	<p>-pokazuje vještinsku pravilnog predstavljanja, pozdravljanja, oslovljavanja</p> <ul style="list-style-type: none"> – pronalazi načine pomaganja učenicima s posebnim potrebama – razumije da učenici s posebnim potrebama imaju ista prava kao i svi drugi – razmatra prihvatljiva i neprihvatljiva ponašanja (tužakanje, vrijeđanje) – razvija osnovne tehnikе timskog rada – svojim riječima opisuje značenje dostojanstva svake osobe 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Priča/Slikovnica) • Priroda i društvo (Ja sam učenik) 	1 1
Međukulturna dimenzija <i>Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturalni dijalog</i>	osobni identitet, hrvatski domovinski identitet, manjinski identiteti	<ul style="list-style-type: none"> – navodi svoj identitet i opisuje neka od njegovih najvažnijih obilježja – nabraja kulturne razlike koje postoje u razredu – opisuje kulturne razlike koje obogaćuju razredni odjel – prihvata druge učenike te tako pridonosi 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Blagdani) • Vjerouauk (Zahvalni smo za kruh i plodove zemlje Marija uzor našim majkama) • Engleski jezik 	1 2

		razvoju razredne zajednice kao cjeline	(Ja i moji prijatelji)	1
Gospodarska dimenzija <i>Gospodarstvo, poduzetnost, upravljanje financijama i zaštita potrošača</i>	individualne sposobnosti, novac, upravljanje novcem, reklama, otpornost na reklame, potrošač, prava potrošača	-ocjenjuje svoje učenje kao rad – prepoznaće svoje sposobnosti, opisuje u čemu se sastoje i nabraja primjere iz vlastitog iskustva u školi i obitelji – objašnjava što je za njega novac i kako se stječe, kako se planira potrošnja i štednja (džeparac) – opisuje što je za njega reklama i kako utječe na njega– nabraja neka prava koja ima kao potrošač	• Priroda i društvo (Život u obitelji) • Likovna kultura (Površina – vizualna komunikacija) • Matematika (Zadatci riječima)	1 1 1
Ekološka dimenzija <i>Zaštita okoliša i održivi razvoj</i>	čistoća, zdrav okoliš, zaštita i očuvanje okoliša	– razumije važnost održavanja osobne higijene – opisuje neke postupke za očuvanje prostora, predmeta i okoliša – pokazuje odgovornost za održavanje čistoće u razredu i školi – sudjeluje u akcijama prikupljanja staroga papira, limenki, odjeće i slično	• Priroda i društvo (Čistoća okoliša)	1
UKUPNO				15

IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI	CILJEVI AKTIVNOSTI
Istraživačke aktivnosti* Volonterske aktivnosti* Organizacione aktivnosti* Proizvodno-inovativne aktivnosti*	- poticati razvoj građanskih znanja, vještina i stavova - osposobiti učenike za vođenje, timski rad i suradnju prema demokratskim načelima - razvijati društvene komunikacijske vještine - razvijati vještine opažanja i suzbijanja ponašanja koje šteti dobrobiti pojedinca i zajednice - razvijati samosvijest i samopouzdanje uz poštovanje drugih i drugačijih vrijednosti - razvijati neovisnosti, pravednosti, solidarnosti, mirovorstva - poticati poštovanje svojega i tuđeg rada - poticati osobnu angažiranost za dobrobit drugih
*Aktivnosti provedene kroz projekte, projektne dane i izvanučioničnu nastavu navedene u Kurikulumu područnih odjela	UKUPNO

2. RAZRED

TEMATSKO PODRUČJE	KLJUČNI POJMOVI	ISHODI	PREDMET	BROJ SATI
Ljudsko pravna dimenzija <i>Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti</i>	prava, odgovornosti, ravnopravnost, učenik građanin razreda i škole	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje svoja prava i prava drugih - prepoznaće situacije u kojima je ravnopravan član razrednog odjela - aktivno sudjeluje u raspravama o pitanjima koja su važna za život i rad u razrednom odjelu - samostalno navodi svoje ideje i stajališta - prihvata odgovornost za svoje postupke - sudjeluje u donošenju i prihvaćanju zajedničkih pravila, dogovora i rješenja - uočava, analizira i vrednuje situacije u kojima se krše njegova/njezina prva i prava drugih učenika 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Opisivanje) • Priroda i društvo (Dijete) • Engleski jezik (Moj dom, Glavni dnevni obroci, Moje tijelo) • Vjerouauk (Čovjek je divno Božje stvorenje) 	1 1 3 1
Politička dimenzija <i>Razred-demokratska zajednica</i>	školska pravila, pravila razreda, odlučivanje, izbori, kriteriji za izbor predsjednika, razreda i škola kao demokratska zajednica	<ul style="list-style-type: none"> - navodi najvažnija pravila i objašnjava da se pravilima uređuju prava i odgovornost svih članova zajednice - predlaže mјere za prekršitelje dogovorenih pravila i za pravednu nadoknadu učinjene štete - objašnjava važnost pravila i pravedno odlučivanje važno za uspjeh svih u razredu i školi - aktivno sudjeluje u predlaganju kriterija i izboru za predsjednika razreda i predstavnika u Vijeće učenika - zalaže za izgradnju razreda i škole kao demokratske zajednice učenja i poučavanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Glavni i sporedni likovi) • Vjerouauk (Gradimo zajedništvo i prijateljstvo) 	1 1
Društvena dimenzija <i>Socijalne vještine i</i>	komunikacija, nesporazum, emocije,	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava načine kontrole vlastitih emocija - prepoznaće svoje „jake i slabe strane“ 	• Tjelesna i zdravstvena kultura	

<i>društvene solidarnosti</i>	ljutnja, verbalna i neverbalna komunikacija, pravda, nepravda i volontiranje	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje nepoželjne od poželjnih oblika verbalne i neverbalne komunikacije u razrednom odjelu i školi - navodi primjere najčešćih oblika neprimjerenih ponašanja koja dovode do nesporazuma - objašnjava ulogu pojedinca i grupe u poticanju i sprječavanju nasilja u razredu i školi - sudjeluje u volonterskim aktivnostima u sklopu razreda i škole 	(Igre)	1
Međukulturalna dimenzija <i>Osobni identitet, kulturni identitet i međukulturalni dijalog</i>	Kultura, osobni identitet, zavičajni identitet, većinski i manjinski nacionalni identiteti, interkulturna komunikacija, hrvatski domovinski identitet.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje svoj identitet i navodi neka od njegovih najvažnijih obilježja - nabraja kulturne razlike koje postoje u razrednom odjelu - razumije i poštuje druge učenike te tako pridonosi razvoju razredne zajednice kao cjeline - ima razvijene osnovne vještine interkulturne komunikacije - razumije da kulturne razlike obogaćuju razredni odjel i školu ako se svi međusobno poštuju 	<ul style="list-style-type: none"> • Glazbena kultura (Slušanje glazbe) • Hrvatski jezik (Rečenica) 	1 1
Gospodarska dimenzija <i>Gospodarstvo, poduzetnost, upravljanje financijama i zaštita potrošača</i>	poduzetnost, zaštita potrošača, upravljanje novcem, otpornost na reklame	<ul style="list-style-type: none"> - svoje učenje uspoređuje s radom svojih roditelja i učitelja - opisuje načine na koje uči, prepoznaje zaprke u učenju i zna potražiti pomoći - objašnjava zašto je prepisivanje krađa tuđeg rada - razlikuje poštenje od nepoštenja - razlikuje privatnu i javnu imovinu i odgovorno se ponaša prema njoj - svojim riječima opisuje važnost štednje i negativne posljedice prekomjerne potrošnje - sudjeluje u razrednoj štednji, izračunava i 	<ul style="list-style-type: none"> • Matematika (Jedinice za novac) 	1

		planira potrošnju		
Ekološka dimenzija <i>Zaštita okoliša i održivi razvoj</i>	zaštita okoliša, zaštite okoliša, zbrinjavanje otpada	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoju ulogu u održavanju čistoće prostora i predmeta - prepoznaće važnost očuvanja okoliša i odgovornim ponašanjem pridonosi njegovu očuvanju - objašnjava važnost čuvanja vode i električne energije u odnosu na zaštitu okoliša - sudjeluje u akcijama prikupljanja staroga papira, limenki, baterija i slično. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Zaštita i čuvanje okoliša) • Likovna kultura (Površina- odnos slike i teksta) • Vjerouauk (Svijet je čudesan i tajnovit) 	1 1 1
UKUPNO				15

IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI	CILJEVI AKTIVNOSTI
Istraživačke aktivnosti* Volonterske aktivnosti* Organizacijske aktivnosti* Proizvodno-inovativne aktivnosti*	<ul style="list-style-type: none"> - poticati razvoj građanskih znanja, vještina i stavova - osposobiti učenike za vođenje, timski rad i suradnju prema demokratskim načelima - razvijati društvene komunikacijske vještine - razvijati vještine opažanja i suzbijanja ponašanja koje šteti dobrobiti pojedinca i zajednice - razvijati samosvijest i samopouzdanje uz poštovanje drugih i drugačijih vrijednosti - razvijati neovisnosti, pravednosti, solidarnosti, mirovorstva - poticati poštovanje svojega i tuđeg rada - poticati osobnu angažiranost za dobrobit drugih
*Aktivnosti provedene kroz projekte, projektne dane i izvanučioničnu nastavu navedene u Kurikulumu područnih odjela	UKUPNO

3. RAZRED

TEMATSKO PODRUČJE	KLJUČNI POJMOVI	ISHODI	PREDMET	BROJ SATI
Ljudsko pravna dimenzija <i>Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti</i>	Prava, odgovornosti, ravnopravnost, ljudska prava, učenik građanin razreda i škole	- razmatra svoja prava i prava drugih u razredu i školi – identificira neke od najčešćih oblika društvene isključenosti u razredu i školi – objašnjava važnost suradnje, solidarnosti i aktivnog zalaganja za pravdu u suzbijanju isključenosti – određuje načela dostojanstva svake osobe– prepoznaće situacije u kojima se njegova prava i prava drugih mogu kršiti u razredu – identificira pravo koje je prekršeno – pronalazi rješenja za situacije u kojima se krše njegova/njezina prava i prava drugih učenika – preuzima odgovornost za svoje postupke	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Slušanje i govorenje, Dječji film) • Engleski jezik (Moj dom, Odjeća i obuća, Školski praznici i kako ih provodimo) • Vjerouauk (Isus reče: "Ja sam kruh života", Ljudi i njihova krivica) 	2 3 2
Politička dimenzija povezana s ostalim dimenzijama <i>Razred, škola i lokalna zajednica – demokratske zajednice</i>	Pravila, odlučivanje, građanin, građanstvo, razred, škola i lokalna zajednica kao demokratska zajednica, demokratska kultura.	- određuje što je aktivno i odgovorno sudjelovanje u odlučivanju; objašnjava važnost -utvrđivanja razrednih pravila, pravila za izbore u razredu i Vijeće učenika te opisuje poželjna obilježja kandidata – predlaže mјere za prekršitelje dogovorenih pravila i za pravednu nadoknadu učinjene povrede ili štete – aktivno pridonosi izgradnji razreda i škole kao demokratske zajednice – objašnjava tko je građanin lokalne zajednice i koja je njegova uloga; imenuje najvažnije institucije lokalne zajednice (župan, županija)	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Izgled zavičaja) 	1

		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ulogu župana kao čelnika lokalne zajednice; razumije da o odgovornom ponašanju građana i župana ovisi dobrobit lokalne zajednice – pokazuje osnovne vještine komunikacije – predlaže i sudjeluje u aktivnostima vezanima uz obilježavanje važnih datuma 		
Društvena dimenzija povezana s ostalim dimenzijama <i>Socijalne vještine i društvena solidarnost</i>	Suradnja, pravila timskog rada, sukob, žrtva, nasilje, društvena nejednakost, volontiranje, humanitarna akcija, društvena solidarnost, komunikacija.	<ul style="list-style-type: none"> – analizira najčešće oblike nesporazuma ili sukoba u razredu i školi – uočava uzroke i objašnjava posljedice koje verbalno i fizičko nasilje ostavlja na žrtvi i nasilniku – navodi neke oblike društvene nejednakosti i isključenosti u školi i lokalnoj zajednici – objašnjava ulogu suradnje, solidarnosti i aktivnoga građanskog zalaganja za pravdu u suzbijanju isključenosti učenika – opisuje odnos između nejednakosti, isključenosti i nepravde – objašnjava načine nenasilnog rješavanja sukoba – poznaje značenje slobode mišljenja i izražavanja te važnost prihvatanja mišljenja sugovornika – sudjeluje u humanitarnim i volonterskim aktivnostima 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Izgled i ponašanje likova) • Tjelesna i zdravstvena kultura (Slobodna igra) 	1 1
Međukulturalna dimenzija povezana s ostalim dimenzijama <i>Osobni identitet, kulturni identiteti i međukulturalni dialog</i>	Osobni identitet, zavičajni identiteti, manjinski identiteti, većinski identitet, hrvatski domovinski identitet, stereotip, predrasuda, interkulturna	<ul style="list-style-type: none"> – navodi kulturne razlike koje postoje u razredu, školi, lokalnoj zajednici prema spolnoj, jezičnoj, religijskoj i nacionalnoj pripadnosti, povezuje te razlike s identitetom – razlikuje zavičajni, većinski i manjinske nacionalne identitete te hrvatski domovinski identitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Likovna kultura (Točka i crta- ornamenti, narodni ukras, simetrija) • Glazbena kultura (Pjevanje i slušanje- Himna) 	1 1

	komunikacija.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje značajke identiteta svoga zavičaja – iskazuje privrženost očuvanju zavičajnih običaja i kulturnih znamenitosti – aktivno sudjeluje u aktivnostima kojima se obilježavaju datumi važni za lokalnu zajednicu u cjelini – objašnjava da različite kulture obogaćuju zajednicu ako se pripadnici većinske kulture i manjinskih kultura razumiju, poštuju i podupiru jedni druge te ako zajednički pridonose razvoju zajednice kao cjeline – razumije vezu između kulture i identiteta – prepoznaće ponašanje koje je posljedica stereotipa i predrasuda 		
Gospodarska dimenzija povezana s ostalim dimenzijama <i>Gospodarstvo, poduzetnost, upravljanje financijama i zaštita potrošača</i>	Individualne sposobnosti, rad, radnik, poduzetnost i poduzetništvo, utjecaj i zaštita potrošača, upravljanje novcem, štednja, otpornost na reklame	<ul style="list-style-type: none"> -objašnjava vezu između rada uloženog u učenje, znanja i školskih ocjena – prepoznaće pravedno vrednovanje, razumije zašto se vrednovanje mora temeljiti na pravednim kriterijima i kako tome pridonose sami učenici (prepisivanje) – zaključuje da je svako zanimanje kojim se osiguravaju sredstva za život jednako vrijedno – navodi neka od najvažnijih prava potrošača i načine na koji se ona štite – opisuje primjere neodgovorne potrošnje nametnute reklamama i pritiscima vršnjaka – pruža otpor reklamama i nametnutoj potrošnji – pretražuje i koristi više izvora informiranja o nekoj temi ili problemu 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Gospodarske djelatnosti zavičajne regije) • Vjerouauk (Ne možemo sve kupiti) 	1 1
Ekološka dimenzija povezana s ostalim dimenzijama <i>Zaštita okoliša i održivi razvoj</i>	Zdravi okoliš, održivi razvoj, odgovornost građana za održivi razvoj, akcije zaštite i	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje pojmove »zdravi okoliš« i »održivi razvoj« – objašnjava ulogu koju zdravi okoliš ima za dobrobit pojedinca i lokalne zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Gospodarstvo i kvaliteta okoliša) 	1

<i>razvoj</i>	očuvanja okoliša	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postupke u obitelji, školi i lokalnoj zajednici kojima se pridonosi održivome razvoju – razumije zašto je odgovorno ponašanje svih prema vlastitoj, tuđoj i zajedničkoj imovini važan dio održivog razvoja – sudjeluje u akcijama prikupljanja staroga papira, čepova, odjeće i slično 		
			UKUPNO	15

IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI	CILJEVI AKTIVNOSTI
Istraživačke aktivnosti*	- poticati razvoj građanskih znanja, vještina i stavova
Volonterske aktivnosti*	- osposobiti učenike za vođenje, timski rad i suradnju prema demokratskim načelima
Organizacijske aktivnosti*	- razvijati društvene komunikacijske vještine
Proizvodno-inovativne aktivnosti*	- razvijati vještine opažanja i suzbijanja ponašanja koje šteti dobrobiti pojedinca i zajednice - razvijati samosvijest i samopouzdanje uz poštovanje drugih i drugačijih vrijednosti - razvijati neovisnosti, pravednosti, solidarnosti, mirovstva - poticati poštovanje svojega i tuđeg rada - poticati osobnu angažiranost za dobrobit drugih

4. RAZRED

TEMATSKO PODRUČJE	KLJUČNI POJMOVI	ISHODI	PREDMET	BROJ SATI
Ljudsko pravna dimenzija <i>Prava, slobode, dužnosti i odgovornosti</i>	Konvencija UN-a, ravnopravnost, prava, odgovornosti, ljudska prava, učenik građanin razreda, škole i lokalne zajednice, ponižavajuće i nepošteno ponašanje, dostojanstvo osobe, suzbijanje trgovanja djecom	- objašnjava osnovna dječja prava sukladno Konvenciji o pravima djeteta - imenuje dokumente kojima se određuju dječja prava - razlikuje prekršitelja i žrtvu, sudjeluje u određivanju pravila ponašanja u razredu, u slučaju kršenja pravila predlaže mјere za pravednu nadoknadu štete - razlik. pristrano od nepristranog odlučivanja - objašnjava postupke pravednog odlučivanja, ispravljanja učinjene nepravde ili štete i pravedne raspodjele (proceduralna, korektivna i distributivna pravda) - zaključuje zašto je pridržavanje pravila i pravedno odlučivanje važno za uspjeh svih u razredu i školi - pokazuje privrženost načelima dostojanstva svake osobe, ravnopravnosti, pravde i uključenosti svih - prepoznati situacije i namjere koje dovode do ugrožavanja sigurnosti djeteta (trgovanje djecom).	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski jezik (Sporazumijevanje) • Likovna kultura (Boja – kontrast i dominacija boja, oblika, veličina...) • Vjerouauk (Poštuj roditelje i čuvaj dar života) 	1 1 1
Politička dimenzija <i>Razred, škola, lokalna zajednica, država-demokratska zajednica</i>	pravila, odlučivanje, razred, škola, lokalna zajednica i država kao demokratska zajednica, učenički izbori, vijeće učenika, vlast, građanin, nadgledanje	- određuje tko je građanin lokalne i državne zajednice i koja je njegova uloga - imenuje najvažnije institucije lokalne i državne vlasti, opisuje njihove ovlasti i razlikuje demokratske od nedemokratskih postupaka lokalne i državne vlasti - opisuje kako građani mogu nadgledati postupke lokalnih i državnih vlasti radi zaštite	• Hrvatski jezik (Rasprava)	1

Međukulturalna dimenzija <i>Osobni identitet, kulturni identitet i međukulturalni dijalog</i>	osobni identitet, zavičajni identitet, hrvatski domovinski identitet , većinski i manjinski nacionalni identiteti, interkulturni dijalog.	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značajke zavičajnog i domovinskog identiteta - imenuje nacionalne manjine u svojoj sredini i opisuje njihove kulturne značajke - zna da školu i lokalnu zajednicu čini više kultura koje se nalaze u stalnoj interakciji - ima razvijene osnovne vještine interkulturne komunikacije - iskazuje privrženost očuvanju narodnih običaja i kulturnih znamenitosti domovine - navodi kulturne razlike koje postoje u domovini i povezuje ih sa zavičajnim, većinskim i manjinskim nacionalnim te hrvatskim domovinskim identitetom - predlaže i konstruktivno sudjeluje u aktivnostima kojima se obilježavaju datumi važni za lokalnu zajednicu u cijelini i osobito lokalne manjinske kulture. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Stanovništvo RH, RH u europskom okruženju) • Hrvatski jezik (Književni jezik i zavičajni govor) • Vjerouauk (Božja riječ i krštenje- Hrvatski kršćanski korijeni) 	1 1 1
Gospodarska dimenzija <i>Gospodarstvo,poduzetnost, Upravljanje financijama i zaštita potrošača</i>	individualne sposobnosti, gospodarstvo, konkurenčija, tržiste, financije, upravljanje novcem, poduzetnost, poduzetništvo, utjecaj na gospodarstvo potrošnjom	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava što je poduzetnost i zašto je ona danas važna - svojim riječima opisuje važnost individualne sposobnosti za doprinos društvenom, kulturnom i gospodarskom razvoju - razlikuje društveno poželjne od nepoželjnih oblika poduzetnosti - tumači prednosti planirane (racionalne, odgovorne) potrošnje - navodi posljedice neodgovornog trošenja novca - pokreće i sudjeluje u manjim istraživačkim projektima koji su usmjereni na dobrobit školske i lokane zajednice - neovisno i otvoreno iznosi svoje ideje i stajališta - pokazuje privrženost načelima dostojanstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (More) • Matematika (izračunavanje potrošnje školske kuhinje i projekata) • Engleski jezik (U gradu i na selu) 	1 1 1

		<p>svake osobe, ravnopravnosti, pravde i uključenosti svih</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazuje sklonost prema odgovornom upravljanju novcem. 		
Ekološka dimenzija <i>Zaštita okoliša i održivi razvoj</i>	zdravi okoliš, održivi razvoj, odgovornost građana za održiv razvoj, akcije zaštite i očuvanja okoliša, razvrstavanje otpada, zbrinjavanje otpada	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje pojmove „zdravi okoliš“ i „održivi razvoj“ - koristi odgovarajuće postupke zaštite okoliša u školi i zajednici - opisuje postupke kojima se pridonosi održivome razvoju - sudjeluje u volonterskim aktivnostima koje su usmjerenе na očuvanje okoliša - iskazuje privrženost očuvanju živih bića te prirodnog i kulturnog okoliša škole i zavičaja - razumije značenje i važnost prava na zdrav okoliš - aktivno sudjeluje u istraživanju stanja okoliša - pokazuje odgovornost za vlastito zdravljie i zagovara zdrave stilove života - pokazuje privrženost očuvanju prirodnog bogatstva u svom zavičaju i domovini. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priroda i društvo (Priroda, Prirodne posebnosti RH) • Vjerouauk (Zajedno stvarati i čuvati svijet) 	1 1
UKUPNO				15

IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI	CILJEVI AKTIVNOSTI
Istraživačke aktivnosti* Volonterske aktivnosti* Organizacijske aktivnosti* Proizvodno-inovativne aktivnosti*	<ul style="list-style-type: none"> - poticati razvoj građanskih znanja, vještina i stavova - osposobiti učenike za vođenje, timski rad i suradnju prema demokratskim načelima - razvijati društvene komunikacijske vještine - razvijati vještine opažanja i suzbijanja ponašanja koje šteti dobrobiti pojedinca i zajednice - razvijati samosvijest i samopouzdanje uz poštovanje drugih i drugačijih vrijednosti - razvijati neovisnosti, pravednosti, solidarnosti, mirovorstva - poticati poštovanje svojega i tuđeg rada - poticati osobnu angažiranost za dobrobit drugih
*Aktivnosti provedene kroz projekte, projektne dane i izvanučioničnu nastavu navedene u Kurikulumu područnih odjela	UKUPNO

